

SAMRÅDSSPØRGSMÅL A-F TIL L 106

Anledning	Samråd om L 106
Titel	Samrådsspørgsmål A-F til L 106
Målgruppe	Folketingets Uddannelsesudvalg
Arrangør	Folketingets Uddannelsesudvalg
Taletid	Ikke fastsat
Tid og sted	(skal udfyldes)

Spørgsmål A

Ministeren bedes redegøre for perspektiverne for den regionale struktur for ungdomsuddannelserne i lyset af L 106 og adgangen til sammenlægninger og samarbejder m.v.

Svar:

Lovforslaget indebærer, at regionerne vil få en række koordinerende opgaver på ungdomsuddannelsesområdet.

De ungdomsuddannelser, som denne koordinering på regionalt niveau omfatter, vil være uddannelserne til følgende eksaminer:

- studentereksamen,
- højere forberedelseseksamen,
- højere handelseksamen og
- højere teknisk eksamen.

Den regionale koordinering vil tillige omfatte

- grundforløbene i erhvervsuddannelserne,
- grunduddannelsen til landmand og
- de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser.

Erhvervsuddannelsernes hovedforløb vil derimod ikke være omfattet af koordineringen på regionalt niveau. Det skyldes, at en stor del af disse uddannelser er så små, at der i modsætning til de øvrige ungdomsuddannelser kun er grundlag for en til to udbydere i hele landet. Det er derfor ikke fundet relevant at foretage en regional koordinering

Regionsrådenes koordinerende opgaver i forhold til ungdomsuddannelserne går efter lovforslaget ud på at koordinere den samlede indsats i den enkelte region for at sikre sammenhæng i udbuddet af disse uddannelser med henblik på, at der er et tilstrækkeligt og varieret uddannelsesstilbud til alle unge i regionen. Koordineringen omfatter dels den geografiske placering af udbuddet, dels uddannelseskapa- citeten.

Regionsrådenes koordinering skal ske i et samarbejde med alle selvejende institutioner, der er godkendt til udbyde en eller flere af ovennævnte uddannelser i regionen – dog ikke private gymnasieskoler og private hf-kurser.

Regionsrådenes koordinerende funktion på ungdomsuddannelsesområdet skal ses i sammenhæng med forslaget om at henlægge en generel opgave til disse råd vedrørende fremme af udviklingen i de enkelte regioner, herunder særligt opgaven med fastlæggelse af en regional udviklingsplan, samt ikke mindst forslaget om, at regionsrådet skal kunne yde udviklingstilskud på bl.a. ungdomsuddannelsesområdet.

Perspektivet med denne del af kommunalreformen er derfor helt enkelt, at regionsrådet og uddannelsesinstitutionerne i et samarbejde med hinanden lokalt og regionalt så vidt muligt selv sikrer, at der er en sådan sammenhæng i udbuddet af ungdomsuddannelserne, at der er et tilstrækkeligt og varieret uddannelsesstilbud til alle unge i regionen.

Særligt hvad angår kapacitetsstyringen indebærer lovforslaget, at de institutioner, der er godkendt til at udbyde uddannelsen til studentereksamen og/eller uddannelsen til højere forberedelseseksamen - bortset fra private gymnasier og hf-kurser -, gennem de såkaldte forpligtende samarbejder skal samarbejde

med hinanden, med regionsrådet og med andre institutioner, der udbyder disse uddannelser. Også her er perspektivet, at styringen så vidt muligt kan ske lokalt og regionalt – og dermed i videst mulige omfang uden indgriben fra statslig side. Der vil, som jeg allerede nævnte under Folketingets 1. behandling af lovforslaget, også her være tale om en frihed under ansvar. Vi er i færd med at overveje, om der er behov for en mere præcis og detaljeret regulering i loven om ministerens adgang til at gribe ind i de forventeligt få tilfælde, hvor dette undtagelsesvis må anses for nødvendigt.

Forslaget om adgang til sammenlægning og spaltning af uddannelsesinstitutioner er begrundet i et ønske om en fremtidig mere fleksibel struktur på ungdomsuddannelsesområdet.

Forslaget vil således kunne sikre bevarelsen af lokale uddannelsessteder og opretholdelsen af fagligt bæredygtige uddannelsesforløb ved at give institutionerne mulighed for samdrift og samarbejde gennem bl.a. institutionssammenlægninger.

Sådanne sammenlægninger vil dog forudsætte, at det er et lokalt ønske herom. Det vil sige, at en sammenlægning kun kan ske, når den er vedtaget af hver af de berørte institutioners bestyrelser. Og det vil normalt i vedtægten for institutionen være bestemt, at en sådan beslutning kun kan træffes med et vist kvalificeret flertal i bestyrelsen.

Spørgsmål B

Ministeren bedes angive hvilke udbud ministeren forventer, at der regionalt vil være af ungdomsuddannelser og hvad ministeren vil gøre for at sikre et fortsat bredt regionalt udbud.

Svar:

Det er min forventning, at udbuddet af ungdomsuddannelser i de nye regioner vil blive tilstrækkeligt og varieret nok til - set i forhold til efterspørgslen af de pågældende uddannelser - at sikre opfyldelsen af målsætningen om, at alle unge får en ungdomsuddannelse.

Det er som bekendt regeringens politik, at alle skal have en ungdomsuddannelse.

Det er min forventning, at kommunalreformen på grund af den nye fleksible institutionsstruktur med fælles rammevilkår og samarbejds- og koordineringsforpligtelser i forhold til uddannelsesområdet vil betyde forbedringer i udbuddet. Det er selvsagt også formålet med reformen på uddannelsesområdet.

Samarbejdet vil efter min mening betyde igangsætning af nye tværgående og udviklingsorienterede initiativer, parathed til sammen med andre at afprøve nye grænser, åbenhed om institutionerne og meget mere. Alt sammen noget, der betyder bedre kvalitet og mere attraktive uddannelses tilbud.

Kommunalreformen på ungdomsuddannelsesområdet vil naturligvis ikke alene sikre, at vi får opfyldt målsætningen om, at alle unge skal have en ungdomsuddannelse. Det er derfor, vi i regeringsgrundlaget har opstillet en række vigtige landspolitiske initiativer på uddannelsesområdet, som jeg vil arbejde ihærdigt for at få ført ud i livet i de kommende år. Det er centralt i disse bestræbelser at sikre en bedre overgang fra grundskolen til ungdomsuddannelserne, bl.a. ved at ændre grundlæggende på 10. skoleår og ved at få flere praktiske indgange til ungdomsuddannelserne.

Spørgsmål C

Ministeren bedes angive, efter hvilke kriterier ministeren vil godkende nye udbud fra eksisterende institutioner, og hvilke regionale hensyn der tages i forbindelse med sådanne godkendelser, herunder om ministeren vil give regionsrådene kompetence til at fastlægge den regionale gymnasiekapacitet i samarbejde med skolerne, eller hvor det i modsat fald skal finde sted, jf. aftalen om gymnasireformen af 28. maj 2003.

Svar:

Dette spørgsmål vedrører dels det generelle spørgsmål om grundlaget for ministerens godkendelse af nye udbud af ungdomsuddannelser for eksisterende institutioner, dels det mere specifikke spørgsmål om styringen af gymnasiekapaciteten.

Om det førstnævnte, generelle spørgsmål kan jeg oplyse, at Undervisningsministeriets afgørelser om udbud efter lovgivningen skal træffes på grundlag af et samlet skøn, hvor følgende to overordnede og ligeværdige hensyn skal varetages:

- Sikring af fagligt bæredygtige og kvalitativt forsvarlige uddannelsesmiljøer.
- Sikring af et geografisk dækkende udbud under hensyn til efterspørgsel og behov.

I vurderingen af den faglige bæredygtighed og kvaliteten indgår blandt andet følgende overvejelser:

- Om institutionen udbyder relevante uddannelser herunder beslægtede uddannelser, således at der på denne måde er dokumenteret kvalitet og faglighed mht. lærerkræfter og udstyr.
- Om uddannelsesmiljøet på institutionen forventes at have - eller inden for en overskuelig tid vil kunne få - den nødvendige kvalitet. Det omfatter bl.a. erfaring med målgruppen, virksomheds-samarbejde, lærergruppens faglige og pædagogiske kompetencer i forhold til målgruppen, udstyr og lokaler.
- Om der, hvor det er nødvendigt, er dokumentation for etablering af et bæredygtigt samarbejde med andre institutioner om uddannelsen.
- Om institutionen i tilstrækkeligt omfang arbejder med kvalitetsudvikling og de konkrete resultater heraf.

Kravet til geografisk dækning vil være forskelligt alt efter, hvilken uddannelse det drejer sig om. Generelt vil der kun være basis for et begrænset antal udbydere. Antallet af udbydere vil især afhænge af uddannelsens samlede forventede volumen på landsplan.

For så vidt angår ungdomsuddannelser er det væsentligt at sikre, at uddannelserne er tilgængelige for alle unge, så disse kan påbegynde og så vidt muligt gennemføre uddannelsen uden at være tvunget til at flytte hjemmefra. Lokal dækning af erhvervsuddannelser er tillige en forudsætning for at udnytte praktikpladskapaciteten fuldt ud på landsplan.

En del erhvervsuddannelser er dog så små og specialiserede, at uddannelserne må samles på få uddannelsessteder. Her vil det være nødvendigt, at de unge flytter fra bopæl/praktikpladsens lokalisering for at gennemføre (dele af) uddannelsen dér, hvor de faglige kompetencer er tilstede. Sådanne uddannelser kræver skolehjemstilbud til de unge.

Konkret betyder målsætningen på ungdomsuddannelsesområdet, at der altid skal findes et lokalt udbud på erhvervsskoler af erhvervs-gymnasiale uddannelser (hhx og htx), af erhvervsuddannelser inden for handel og kontor, af én af de 6 indgange til de tekniske erhvervsuddannelser samt et til flere hovedforløb knyttet til den enkelte skoles grundforløb.

Med hensyn til det andet, mere specifikke spørgsmål om styringen af kapaciteten på det almene gymnasiums område kan jeg oplyse, at jeg ikke har til hensigt at foreslå, at der gives regionsrådene beføjelse til at fastsætte institutionernes kapacitet, og jeg mener også, at dette ville være i strid med aftalen om en strukturreform. Jeg kan i øvrigt henvise til det svar på spørgsmål A, som jeg netop har afgivet.

Spørgsmål D

Ministeren bedes redegøre for de tanker, ministeren har gjort sig i forbindelse med at konkretisere den foreslåede ministerbemyndigelse i § 1, nr. 1, 8 og 10, for at sikre et fortsat bredt regionalt udbud af gymnasieuddannelser.

Svar:

Jeg forstår spørgsmålet således, at der spørges om, hvorledes bestemmelserne i lovforslagets § 1, nr. 1 (§ 6 a, stk. 3), nr. 8 (§ 7 c, stk. 4, og § 7 d, stk. 5 og 6) samt nr. 10 (§ 10, stk. 2) tænkes anvendt for at sikre et fortsat bredt udbud af gymnasieuddannelser.

Som svar herpå vil jeg indledningsvis henvise til det, som jeg netop har tilkendegivet i mit svar på spørgsmål A. Jeg har heri oplyst, at perspektivet med denne del af kommunalreformen er, at regionsrådet og uddannelsesinstitutionerne i et samarbejde med hinanden lokalt og regionalt så vidt muligt selv sikrer, at der er en sådan sammenhæng i udbuddet af ungdomsuddannelserne, at der er et tilstrækkeligt og varieret uddannelses tilbud til alle unge i regionen.

Dette betyder, at opgaven med fortsat at sikre et bredt udbud af ungdomsuddannelser her i landet, efter lovforslaget normalt skal varetages lokalt og regionalt af regionsrådet og uddannelsesinstitutionerne.

Jeg har i svaret på spørgsmål A tillige oplyst, at vi er i færd med at overveje, om der er behov for en mere præcis og detaljeret regulering i loven om ministerens adgang til at gribe ind i de forventeligt få tilfælde, hvor dette undtagelsesvis må anses for nødvendigt. Dette vil jeg vende tilbage til, når overvejelserne herom er afsluttet.

I disse overvejelser indgår også, om muligheden for at anvende de bestemmelser, der er nævnt i spørgsmålet, vil være tilstrækkeligt for ministeren til undtagelsesvist at kunne gribe ind over for sådanne alvorlige kapacitetsmæssige problemer, som der under behandlingen af lovforslaget er rejst bekymring om.

Spørgsmål E

Ministeren bedes redegøre for, hvordan aftalen af 28. maj 2003 om gymnasireformen implementeres for så vidt angår minimumsfagudbud, sikring af mere specialiserede studieretninger og dermed også grundlaget for fortsat udvikling af de små gymnasier, hvis gymnasierne overgår til selveje, uden at regionsrådene eller ministeren får indflydelse på udbuddet.

Svar:

Amternes forpligtelse til at sikre udbud af sjældnere studieretninger og valgfag forsvinder naturligvis efter kommunalreformen, eftersom amterne nedlægges. Men det betyder jo ikke, at vi ikke fortsat skal sikre det brede udbud. Derfor foreslås det i L 106, at institutionerne forpligtende skal samarbejde om at sikre et tilstrækkeligt og varieret udbud. Skolerne skal i samarbejde med regionsrådene koordinere det samlede udbud af studieretninger i en region, og det er eksplicit anført i bemærkningerne til L 106, at det ved koordineringen skal påses, at den enkelte institution lever op til forpligtelsen i gymnasireformen om udbud af bestemte typer af studieretninger. Derved sikrer vi også efter kommunalreformen et bredt og varieret udbud til alle unge i regionen.

Desuden fremgår det udtrykkeligt at bemærkningerne til L 106, at der ikke tilsigtes en indskrænkning i udbudsforpligtelsen af fx sjældnere studieretninger med latin og græsk.

Jeg kan tilføje, at der i gymnasireformen på flere punkter er taget hensyn til de såkaldt ”små gymnasier” – dvs. gymnasier med under 400 elever. De er sikret en økonomi, der gør det muligt for dem at oprette en ekstra studieretningsklasse i forhold til antallet af klasser i grundforløbet, og de skal oprette et udbudt valgfag, så snart der er 7 elever, der ønsker dette fag – i modsætning til de større gymnasier, hvor der skal 10 elever til. Kommunalreformen lægger ikke op til at ændre på disse specielle vilkår for de små gymnasier.

Spørgsmål F

Ministeren bedes redegøre for, om ministeren har en vision om Centre for Ungdomsuddannelser (CUU) svarende til CVU (Centre for Videregående Uddannelser) – en slags sikring af et finmasket regionalt udbud af ungdomsuddannelser – så ungdomsuddannelserne får bedre muligheder for tværgående samarbejder, når alle forankres som enkeltstående, statslige, selvejende institutioner.

Svar:

Hvis der med Centre for Ungdomsuddannelser menes sammenlægninger på det faglige område og tværfaglige samarbejder, så er jeg modstander heraf.

Det skyldes, at jeg mener, at det er helt afgørende, at de enkelte uddannelser bevarer deres faglige identitet og karakteristika. Det er det unikke faglige miljø på den enkelte uddannelse, der skal tiltrække eleverne.

Forslaget om adgang til sammenlægninger mellem forskellige institutionsformer er da heller ikke begrundet i, at der skal ske en faglig harmonisering, men et ønske om at kunne sikre bevarelsen af lokale uddannelsessteder og opretholdelsen af fagligt bæredygtige uddannelsesforløb ved at give institutionerne mulighed for samdrift og samarbejde.

Lovforslaget indebærer således, at der bliver mulighed for flere afdelinger under samme institution, som det i dag kendes på fx området for institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

Gennemførelsen af en sammenlægning forudsætter, at det er et lokalt ønske, dvs. at sammenlægningen er vedtaget af institutionernes bestyrelse.